

SĂ NE ÎMPRIETENIM CU JAZZUL!

**FONDUL
PRAHOVA
PENTRU
EDUCAȚIE**

fond coordonat de:

 **Fundația
Comunitară
PRAHOVA**

finanțat de:

 OMV Petrom

Bibliografie:

New Orleans Jazz Museum Collection / Louisiana Digital Library
"O istorie a Jazzului între anii 1900-2000" / Ioan Mușlea, Ed. Charmides, 2014
Instrumentul Bibliometric Național / ibn.idsi.md
"Jazz-ul românesc își așteaptă istoria" / Alex Vasiliu, cornel-chiriac.org
"Dicționar de jazz" / Mihai Berindei, Ed. Științifică și Enciclopedică, București. 1976
"The respective influence of Jazz and classical music on each other.
The evolution of third stream and fusion and the effects thereof into the 21st century"
/ Liesa Karen Norman, University of Toronto, 1994
Wikipedia / wikipedia.org
Adevărul / adevarul.ro
Afrian American Registry / aaregistry.org
Radio Total România / radiototalromania.ro
The Mann / manncenter.org
Nextbop Jazz / nextbop.com
Biography / biography.com
Britannica / britannica.com
Europa FM / europafm.ro

Echipa de proiect:

Vlad Mateescu – manager de proiect
Georgiana Frîncu – manager artistic
Luminița Claudia Avram – coordonator proiect, concept și realizare materiale
Daniela Blidaru – specialist comunicare
Iulian Blidaru – specialist design
Adriana Tvardochilb-Iascinschi – contabil șef
Alexandru Stoica – regizor scenă
Marius Sava – jurist
Răzvan Giuvelea – specialist achiziții

Parteneri:

New Orleans Jazz Museum
Inspectoratul Școlar Județean Prahova
Asociația „Un strop de fericire”

**UN PROIECT AL FILARMONICII PLOIEȘTI,
ÎN CADRUL PROGRAMULUI “FONDUL PRAHOVA PENTRU EDUCAȚIE”
COORDONAT DE FUNDAȚIA COMUNITARĂ PRAHOVA,
FINANȚAT DE OMV PETRÔM CU CONTRIBUȚIA
POERNER ROMÂNIA ȘI VADECO LOGISTICĂ.**

**„Jazzul se cântă din inimă.
Poți chiar să trăiești din asta. Iubește-l mereu!”
– Louis Armstrong**

Povestea celui care a fost, este și va fi... simplu JAZZ

Patru litere care au în spate o istorie împletită a poveștilor de viață aduse din multe părți ale lumii, istorii care s-au întâlnit pe continentul american acum mai bine de o sută de ani.

Și totuși ce este jazzul?

Poate cel mai simplu ar fi să căutăm definiții în dicționare sau pe Wikipedia. Dar noi vrem să vă aducem jazzul aproape, în speranța că veți lega o prietenie pe viață cu această muzică. Și atunci, să-l prezentăm ca pe un prieten.

Dragi actuali și viitori prieteni ai jazzului,

Jazzul este o muzică care s-a născut în America la sfârșitul secolului al XIX-lea, din dorința de exprimare a libertății și expresiei individuale, prin împletirea muzicii afro-americane cu cea europeană.

Pare simplu, dar istoria lui, chiar dacă are cu ceva puțin peste 100 de ani, ne poate contrazice.

Cum putem să o cunoaștem? Citind și ascultând.

Și, pentru că toate poveștile au un început, vă invităm să porniți în fascinanta poveste a muzicii care și-a căutat propriul sunet și stil ca să devină un suflet frumos.

Ne vom interesea cu „notele albastre” ale **blues-ului**, cu **ritmul** ce însoțește muzica jazz, cu **improvizația**, cu **tonalitatea** voluminoasă a saxofonistului Coleman Hawkins, elegantă a clarinetistului Benny Goodman, tristă a trompetistului Miles Davis, sau triumfală la Satchmo (Louis Armstrong) și plină de strălucire la Dizzy Gillespie, cu vocea atât de specială a Aurei Urziceanu și cu personalitatea debordantă a lui Johnny Răducanu.

Muzica plină de ritm, optimism, improvizație sau tristă uneori, liberă să exprime trăiri, experiențe de viață, sentimente interzise a fi vorbite, trebuia să poarte un nume și a fost botezată simplu: **JAZZ**.

Vom călători împreună de la începuturile lui, vom traversa istoria acestuia prin toate stilurile și îi vom cunoaște pe cei mai de seamă reprezentanți ai noului vostru prieten, **JAZZUL**.

**„Jazzul este fratele mai mare al blues-ului.
Dacă un tip cântă blues așa cum cântăm noi, el este în liceu.
Când începe să cânte jazz, este ca și cum ar merge la facultate,
la o școală de învățământ superior.”**
– BB King

JAZZ ROOTS: BLUES, NEGRO SPIRITUAL, GOSPEL

Și pentru că trebuie să pornim de undeva, să ne luăm elanul în frumoasa noastră călătorie și haideți să ne întâlnim cu începuturile începuturilor, cu jazzul arhaic și să vedem ce a însemnat **BLUES-UL**, **NEGRO SPIRITUAL** și **GOSPELUL** în istoria **JAZZULUI**.

BLUESUL, un gen muzical și o formă muzicală care a apărut printre afro-americanii din sudul Statelor Unite în jurul anilor 1860, a încorporat spiritualități, cântece de lucru, strigăte, cântece și balade narative simple ritmate din cultura afro-americană.

Ceea ce este dominant la blues este acea „culoare albastră”, ce reprezintă de fapt expresia durerii pe care o scâncește, o strigă sau o șoptește această muzică. „Blues-ul este caracterizat de acele note albastre la care au recurs bluesmanii negrii americani, care nu s-au împăcat cu gama temperată a europenilor”. (Ioan Mușulea)

Forma de blues este omniprezentă în jazz, rhythm and blues și rock and roll.

NEGRO SPIRITUAL (sau simplu Spiritual) este un tip de cântec folcloric de factură religioasă creat de sclavii africani din sudul SUA începând de prin anii 1670. La originea sa stau imnuri creștine protestante cu modificări de ritm și armonie sub influența tradițiilor africane. Piese se remarcă printr-un dialog între un solist vocal și un grup coral. Pentru texte, sclavii negri au preluat motive religioase din Biblie, găsind în ele speranța de mântuire. Cântatul textelor este puternic influențat de dialectul tipic afro-american, iar melodiile sunt interpretate cu improvizații sofisticate. Afro-americanii au dezvoltat o teologie legată de poveștile biblice cu cea mai mare însemnătate pentru ei, inclusiv speranța de eliberare din sclavie prin propriul lor **Exod**. O moștenire durabilă a acestor congregații secrete este această muzică spirituală afro-americană.

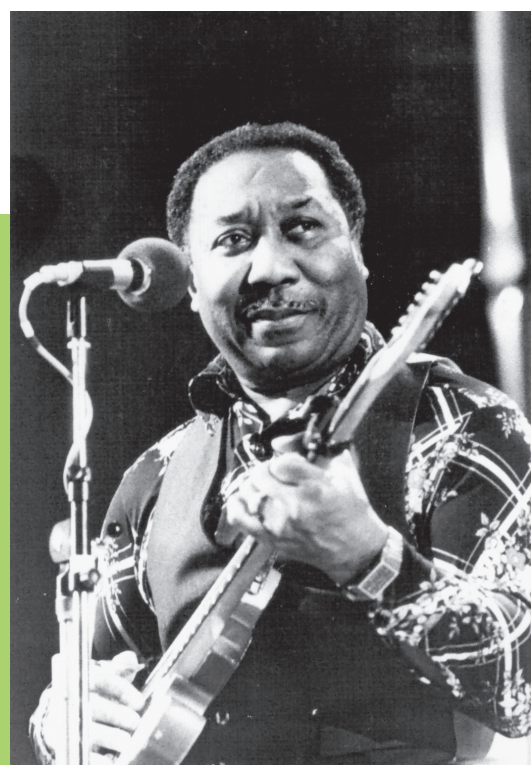
Muzica **GOSPEL**. O variantă modernă de negro spirituals este muzica gospel. „Gospelul este o rugăciune creștină pe ritmuri de jazz și blues”, a spus Thomas A. Dorsey, unul dintre cei mai renumiți interpreți și compozitori ai genului. Un sens nou al termenului gospel, care a ajuns astfel să definească un gen muzical, a fost acela al muzicii create de credincioșii de culoare americani, folosind rugăciuni și texte biblice, adaptate pe o muzică originală, sau preluată de la compozitori europeni și americani de imnuri religioase protestante.

Mulți muzicieni americani de mare valoare și-au început ucenicia în corurile de copii ale bisericilor, practicând imnurile și, odată cu ele, armonia, notația muzicală, tehnica vocală și polifonia (creație muzicală pe mai multe voci).

B. B. KING

Riley B. King (16 septembrie 1925 – 14 mai 2015), cunoscut profesional ca B. B. King, a fost un chitarist, cântăreț, compozitor și producător de discuri american de blues. Este recunoscut drept „cel mai important chitarist electric din ultima jumătate a secolului al XX-lea”. King a fost inclus în Rock and Roll Hall of Fame în 1987.

Muddy Waters

McKinley Morganfield (4 aprilie 1913 – 30 aprilie 1983), cunoscut profesional sub numele de Muddy Waters, a fost un cântăreț și muzician american de blues, care a fost o figură importantă în scena blues de după cel de-al Doilea Război Mondial și este adesea citat drept „părintele bluesului modern din Chicago”. Trupa britanică The Rolling Stones și-a dat numele după melodia din 1950 a lui Muddy Waters „Rollin’ Stone”. Jimi Hendrix și-a amintit că „L-am auzit prima dată când eram mic și m-a speriat de moarte”. Eric Clapton a fost un mare fan al lui Muddy Waters în copilărie, iar trupa sa, Cream, a interpretat „Rollin’ and Tumblin’” pe albumul lor de debut din 1966, Fresh Cream.

Scanează aici pentru a asculta piesa Rolling Stone - Muddy Waters

Scanează codul QR pentru a asculta muzica Old-fashioned gospel (1920 - 1940)

Alți reprezentanți de marcă ai genului:

Mahalia Jackson
Sister Rosetta Tharpe
John Lee Hooker
Alberta Hunter
Big Bill Broonzy
Elmore James
Blind Lemon Jefferson

**„Muzica ragtime a fost în America de când rasa neagră a fost aici,
dar oamenii albi nu au băgat-o în seamă până acum
aproximativ douăzeci de ani (în anii 1890)”**

– Scott Joplin

RAGTIME JAZZ STYLE

Poposim puțin la sfârșitul secolului al XIX-lea când, în comunitățile afro-americane, se aude o muzică cu un ritm sincopat sau „zdrențuit” cum îi spuneau unii, interpretată la pian.

Apare RAGTIME!

RAGTIME

Piese de ragtime (numite adesea „cârpe”) sunt de obicei compuse și interpretate la pian, deși genul a fost adaptat pentru o varietate de instrumente și stiluri.

Noile ritmuri ale ragtime-ului au schimbat lumea trupelor și au condus la noi pași de dans. Creșterea orchestrelor de dans în divertismentul popular a fost o consecință a ragtime-ului și a continuat până în anii 1920.

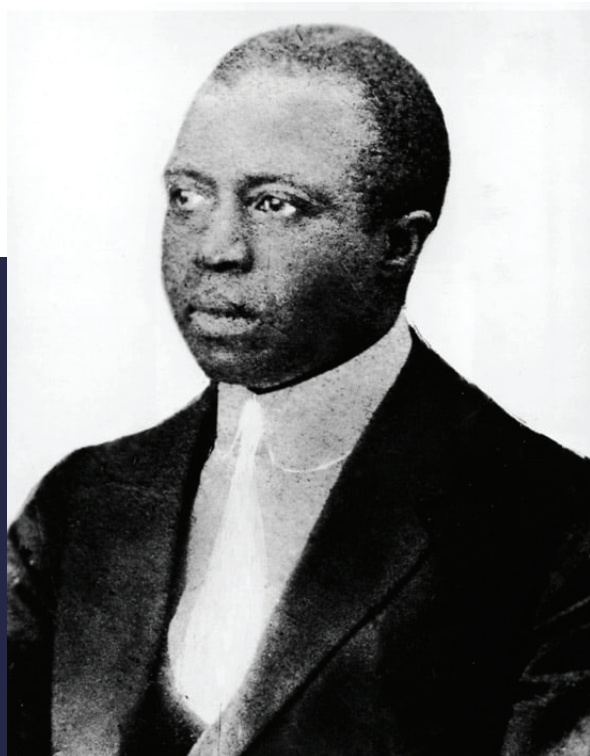
Ragtime și-a făcut drum și în Europa. Orchestrele de bord pe linii transatlantice au inclus muzica ragtime în repertoriul lor. În 1912, primele concerte publice de ragtime au fost susținute în Regatul Unit de către *The American Ragtime Octette*.

Poate așa se explică influența pe care acest stil de jazz a avut-o asupra compozitorilor de muzică clasică din Europa.

Piese de Ragtime au apărut într-o serie de stiluri diferite în anii de popularitate și au apărut sub o serie de nume descriptive diferite având legături strânse cu stilurile de muzică ulterioare. Amintim câteva: Cakewalk, Characteristic March, Two Steps, Slow Drag, Coon Song, Ragtime Song, Folk Ragtime, Classic Rag, Foxtrot, Novelty Piano, Pian Stride.

Scott Joplin

Scott Joplin (24 noiembrie 1868 – 1 aprilie 1917) a fost un compozitor și pianist american. Supranumit „Regele Ragtime”, a compus peste 40 de piese ragtime, un balet ragtime și două opere. Una dintre primele și cele mai populare piese ale sale, „Maple Leaf Rag”, a devenit primul și cel mai influent hit al genului, fiind mai târziu recunoscută drept „cârpă” prin excelență. Joplin a considerat ragtimeul ca fiind o formă de muzică clasică menită să fie cântată în sălile de concert și a disprețuit în mare măsură interpretarea ragtimeului ca fiind muzica cea mai comună în saloane.

Scanează codul QR și ascultă Scott Joplin - Ragtime (Full album)

Jelly Roll Morton

Jelly Roll Morton (20 septembrie 1890 – 10 iulie 1941) a fost un pianist american de ragtime și jazz, lider de trupă și compozitor de origine creolă din Louisiana. Morton a fost primul aranjator al jazzului, dovedind că este un gen înrădăcinat în improvizație. Compoziția sa „Jelly Roll Blues”, publicată în 1915, a fost una dintre primele compoziții de jazz publicate.

Scanează codul QR și ascultă Jelly Roll Morton - Mamie's Blues (219 Blues) (1939)

Alți reprezentanți de marcă ai genului:

Irving Berlin
Tony Jackson
Ernest Hogan
Tom Turpin

**„Jazzul nu este doar o muzică, este un mod de viață,
este un fel de a fi, un mod de a gândi.”**

– Nina Simone

NEW ORLEANS JAZZ STYLE

NEW ORLEANS JAZZ STYLE

Stilul New Orleans Jazz a apărut în New Orleans, Louisiana, la începutul anilor 1900. New Orleans Jazz este considerat drept primul stil al jazzului clasic al cărui predecesori istorici au fost formele jazzului arhaic – orchestrele stradale de fanfare (marching bands), spirituals, blues și ragtime.

Orașul New Orleans, situat în delta fluviului Mississippi, era la începutul secolului al XX-lea un amestec de diverse populații și rase, spanioli, francezi, englezi, afro -americani urmași ai sclavilor de pe plantațiile de bumbac, creoli.

Din întâlnirea celor două grupuri, creolii, cultivați și instruiți, beneficiind de o anumită bunăstare și impregnați până peste poate de reminiscențe culturale franceze și afro-americanii, nepoți și strănepoți de sclavi, care plesneau de vitalitate și spontaneitate, care cântau la orice le cădea în mână fiind mai apropiați de formele primitive ale muzicii a luat naștere un nou stil de jazz, New Orleans Jazz Style. Aici a apărut pentru prima dată forma hot de interpretare, în care instrumentul mai mult vorbește decât sună.

Ca instrumente melodice se foloseau trompeta, clarinetul și trombonul, cărora li se opuneau instrumentele ritmice, chitara bas, bateria, banjoul, eventual pianul.

Și pentru că muzica nu poate exista fără cei care-i dau viață să-i cunoaștem pe cei mai importanți reprezentanți ai acestui stil.

Alphonse Picou

Alphonse Floristan Picou (19 octombrie 1878 – 4 februarie 1961) a fost un clarinetist american de jazz care a scris și aranjat și muzică. S-a născut și a murit în New Orleans, Louisiana.

Clarence Williams

Clarence Williams (8 octombrie 1898 sau 6 octombrie 1893 – 6 noiembrie 1965) a fost un pianist american de jazz, compozitor, vocalist, producător de teatru și editor.

Clarence Williams, unul dintre promotorii muzicii jazz, a lansat în 1921 o piesă de succes despre dorul sfâșietor de „Roumania”.

La începutul anilor '20, migrația în America era deja un fenomen început dinainte de 1900. Oameni de pretutindeni, împinși de nevoi, dar și de nebunia aventurii, trecuseră oceanul pentru a găsi bogăția pe noul continent. Românii nu făceau excepție. Unul dintre acești anonimi a compus și cântecul „România”.

Clarence Williams l-a auzit și a cumpărat drepturile de autor - altfel spus, l-a răsplătit cu o sumă modică pe românul care își ducea traiul de azi pe mâine. Aceasta este cea mai plauzibilă explicație pentru proveniența piesei în care un muzician afro-american cântă melancolic despre „iubita țară, România”.

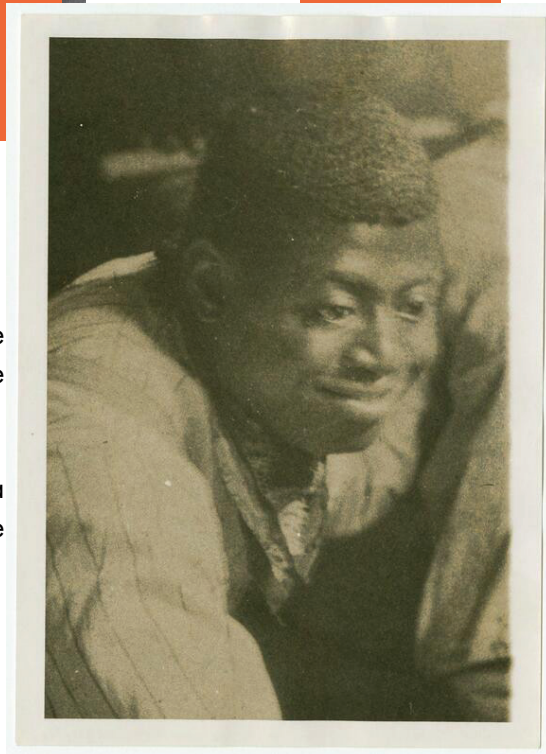

Scanează aici pentru a asculta piesa Roumania de Clarence Williams.

Alți reprezentanți de marcă ai New Orleans Jazz Style:

Johnny Dodds
Bunk Johnson
Sidney Bechet
Kid Ory

Alcide Louis „Slow Drag” Pavageau

„Nu vei ști niciodată ce înseamnă jazzul
dacă întrebi ce înseamnă.”

– Louis Armstrong

DIXIELAND JAZZ STYLE

Haideți să facem un exercițiu de imaginație și cu ochii minții să ne închipuim că înainte de 1900, într-un New Orleans în care afro-americanii cântau cot la cot cu albi, s-a ivit și în final chiar a luat amploare un nou stil de a cânta care aparținea aproape în exclusivitate albilor. Această formulă muzicală de sorginte albă, caracterizată printr-o tehnică ceva mai elaborată, va fi practică până în zilele noastre, fiind cunoscută sub denumirea de Dixieland.

Dixielandul s-a bucurat și continuă până în zilele noastre să se bucure de un succes enorm atât în Statele Unite cât și pe mapamond.

Putem afirma liniștiți că muzica jazz începe odată cu Ragtime-ul, cu New Orleans și Dixielandul, formele muzicale anterioare ținând de o preistorie a jazzului.

Și acum să-i cunoaștem pe câțiva dintre reprezentanții acestui stil de jazz.

Cel dintâi care să fi practicat cu mare succes la public, se pare că a fost un anume Papa Jack Laine, care conducea o formație construită pe schema: cornet (trompetă), clarinet, trombon, pian și tobe.

DIXIELAND
JAZZ STYLE

"Papa" Jack Laine with The Reliance Band No 1

George Vital "Papa Jack" Laine (21 Septembrie 1873-1 Iunie 1966) a fost un muzician american și un lider de trupă de pionierat în New Orleans în anii de la războiul spaniol-american până la Primul Război Mondial. A fost adesea creditat pentru instruirea multor muzicieni care vor deveni ulterior de succes în muzica jazz.

Louis Armstrong

Louis Daniel Armstrong s-a născut în New Orleans (4 august 1901 – 6 iulie 1971), supranumit „Satchmo”, „Satch” și „Pops”, a fost un trompetist și vocalist american.

A fost printre cele mai influente figuri din jazz. Cariera sa s-a întins pe cinci decenii și mai multe epoci din istoria jazzului. Armstrong a primit numeroase premii, inclusiv premiul Grammy pentru cea mai bună interpretare vocală masculină pentru Hello, Dolly! în 1965, precum și o victorie postumă - Premiul Grammy pentru întreaga viață în 1972 și intrarea în National Rhythm & Blues Hall of Fame în 2017.

LOUIS ARMSTRONG

Scanează codul QR pentru a asculta piesa Hello Dolly – Louis Armstrong.

Alți reprezentanți de marcă ai Dixieland Jazz Style:

New Orleans Rhythm Kings
King Oliver
A.J. Piron

„Jazzul înseamnă să fii în moment.”

– Herbie Hancock

CHICAGO JAZZ STYLE

CHICAGO JAZZ STYLE

La sfârșitul primului deceniu al secolului XX mulți muzicieni din New Orleans au plecat la Chicago (inclusiv King Oliver, Jelly Roll Morton și Louis Armstrong). Unul dintre principalele motive pentru aceasta a fost că, printr-un decret al oficialităților, districtul de divertisment de atunci din New Orleans, Storyville, a fost închis. În plus, exista un număr mare de locuri de muncă în Chicago, iar muzicienii afro-americiani puteau lucra acolo, lucru neobișnuit la acea vreme.

Să nu faceți cumva greșeala și să vă închipuiți cum că, de îndată ce au ajuns la Chicago, marile staruri din New Orleans au început să cânte cu totul altfel, ștergând în mod paradoxal cu buretele cocktailul fantastic de marșuri și polifonii sinuoase, dansuri de salon și muzici de operetă sau ragtime și blues, un cocktail dement și ultrasincopat, care pe la 1900 și ceva va fi scos la lumină stilurile New Orleans sau Dixieland.

Unii studenți de clasă mijlocie albi care ascultau New Orleans Jazz în South Side (un cartier) din Chicago au început să-și copieze modelele americanilor africani, dezvoltându-și propriul stil. Chicago Style se caracterizează prin substituirea improvizației colective de către seriile de solo și transformarea compoziției muzicale într-un set de improvizații ale soliștilor.

Să nu uităm, de asemenea, că în anii de apogeu ai stilului Chicago (1924-1939), un nou instrument se va impune ca o prezență din ce în ce mai... invadatoare și acesta va fi saxofonul.

E momentul să-i cunoaștem:

Bessie Smith

Bessie Smith (15 aprilie 1894 – 26 septembrie 1937) a fost o cântăreață de blues afro-americană renumită pe scară largă în epoca jazzului. Supranumită „Empress of the Blues”, ea a fost cea mai populară cântăreață de blues din anii 1930. Introdusă în Rock and Roll Hall of Fame în 1989, ea este adesea considerată una dintre cele mai mari cântărețe din epoca ei și a avut o influență majoră asupra colegilor cântăreți de blues, precum și a vocaliștilor de jazz.

Bessie Smith in 1923, the year of her first record, which sold 780,000 copies in six months. It earned her only \$125, but it established her as the leading blues singer. From BESSIE SMITH: EMPRESS OF THE BLUES (Schirmer Books/Frank Music, April 15).

Scanează codul QR pentru a asculta
Bessie Smith - Back Water Blues.

Pinetop Smith

Clarence „Pinetop” Smith (11 iunie 1904 – 15 martie 1929), a fost un pianist american de blues în stil boogie-woogie.

Hitul său „Pine Top’s Boogie-Woogie” a prezentat o prefigurare fundamentală a rock-and-rollului. Cântecele a fost, de asemenea, prima utilizare cunoscută a termenului „boogie woogie”.

Scanează codul QR
și ascultă piesa
„Pine Top’s Boogie Woogie”

Alți reprezentanți de marcă ai
Chicago Jazz Style:

Meade Lux Lewis
Bix Beiderbecke
Jack Teagarden

**„Jazzul nu a fost construit doar în mintea celor mari,
ci și pe spatele celor obișnuiți.”**
– Cab Calloway

SWING JAZZ STYLE

SĂ MAI ȘI DANSĂM PUȚIN

Așadar, iată-ne ajunși în atât de agitații și dramaticii ani '30 cu toate scandalurile, cu marea criză și cu incertitudinile unei vieți economice care părea să nu-și fi revenit pe de-a întregul la normal; cu trecerea timpului, însă, chiar și în aceste condiții, jazzul devenise o ocupație aproape onorabilă, adeseori bănoasă și - în chip surprinzător - mai permisivă, îngăduind și afro-americanilor să urce pe scenă și să cânte aproape de la egal la egal cu albi. Însă fenomenul care va marca tot mai adânc universul atât de special al acestei muzici va consta în estomparea până la un anumit punct a importanței prestației colective a orchestrei și ieșirea tot mai îndrăzneată la lumina (puteți citi și punerea în valoare) a performanțelor soliștilor, care improvizau melodia peste aranjamentul orchestral.

Pe de altă parte, exista de bună seamă (din partea finanțatorilor) o firească preocupare obsesivă urmărind „realizarea” unui profit maxim și a unui randament cât mai ridicat pe spinarea celor care produceau, într-o veselie, această nemaiauzită muzică atât de nouă și de nimeni inventată; în fond, se insista la maximum pe caracterul ei cât mai dansant, cât mai antrenant, obținându-se în această direcție rezultate spectaculoase care au întrecut în scurtă vreme toate așteptările. Este una dintre explicațiile posibile ale faptului că în anii '30 (și nu doar atunci!) dacă spuneai jazz era de la sine înțeles că te refereai la săli mai mult sau mai puțin aranjate sau sofisticate sau, la limită, la cine știe ce cluburi speciale având adeseori aparențe mai degrabă nepămâtenes.

Povestea asta poartă numele de swing sau middlejazz, constituindu-se, din perspectiva devenirii acestei muzici, într-un adevărat punct de cotitură și reprezentând-o precum un fel de piatră de hotar.

JAZZ
STYLE

SWING

Scanează aici pentru a asculta piesa
„Sophisticated Lady” -
Duke Ellington and His Orchestra

Duke Ellington & The Duke Ellington Orchestra

Edward Kennedy „Duke” Ellington (29 aprilie 1899 – 24 mai 1974) a fost un pianist american de jazz, compozitor și lider al orchestrei sale de jazz omonime din 1923 până în restul vieții sale. Ellington a câștigat 14 premii Grammy între 1959 și 2000 (dintre care trei postume) și un total de 25 de nominalizări.

Ella Fitzgerald

Ella Fitzgerald (25 aprilie 1917 – 15 iunie 1996) a fost o cântăreață americană de jazz, denumită uneori „First Lady of Song”, „Queen of Jazz” și „Lady Ella”. Ea a fost remarcată pentru puritatea tonului, dicția impecabilă, fraza, sincronizarea, intonația și o capacitate de improvizație remarcabilă. Muzica sa s-a adresat tuturor păturilor sociale, tuturor religiilor și naționalităților, iar recompensele au fost pe măsură: 13 premii Grammy și vânzări totale de peste 40 de milioane de dolari, un nivel foarte ridicat pentru vremurile ei de glorie.

Scanează aici pentru a asculta piesa
Summertime by Ella Fitzgerald

Alți reprezentanți de marcă ai Swing Jazz Style:

Earl Hines
Benny Goodman
Artie Shaw

Billie Holiday
Benny Merof
Ivie Anderson

Count Basie
Gene Krupa
Glenn Miller

Benny Carter
Cab Calloway
Woody Herman

**„Ei te învață că există o linie de limită pentru muzică.
Dar, omule, nu există nici o limită pentru artă.”
– Charlie Parker**

BEBOP JAZZ STYLE

Suntem la începutul anilor 1940, când în Statele Unite americanii plecați să lupte în cel de al Doilea Război Mondial sunt dornici să revină acasă și să înceapă din nou să danseze pornind - pe cât posibil - de la chiar momentul unde rămăseseră înainte de a pleca.

BEBOP JAZZ STYLE

Atunci, o mână de rebeli, proveniți cu toții din marile orchestre ale timpului, începuse să se întâlnească - noapte de noapte - tatonând, bâjbâind și încercând să descopere noi reguli, noi structuri și forme de exprimare. Erau cu toții hotărâți să o rupă definitiv cu lumea divertismentului și cu rutina blestemată care pusese stăpânire pe jazzul de până atunci și se dădeau de ceasul morții să devină deschizătorii de drum ai unui nou univers care trebuia să devină jazzul modern.

Muzica pe care aveau în cele din urmă să o creeze se va numi „bebop”, „rebop” sau, pur și simplu, bop.

Stilul Bepop renunță la partea dansabilă a jazzului, apropiindu-se mai mult de tehnică, de artă. Acest stil a însemnat o schimbare radicală în jazz: din muzica dancing a devenit o artă intelectuală de prim rang, fără concesii făcute marelui public care marchează o evoluție importantă axată pe abilitatea tehnică a interpreților și pe complexitatea ritmică și armonică, datorată în primul rând pianistului Thelonius Monk, saxofonistului Charlie Bird Parker și trompetistului Dizzy Gillespie.

Și pentru că am pomenit nume importante ale acestui nou stil haideți să-i și cunoaștem!

Charlie Bird Parker

Charles Parker Jr. (29 august 1920 – 12 martie 1955), supranumit „Bird” sau „Yardbird”, a fost un saxofonist american de jazz, lider de trupă și compozitor. Parker a fost un solist foarte influent și o figură principală în dezvoltarea bebopului.

Scanează aici codul QR
pentru a asculta piesa
Cherokee - Charlie Parker

Thelonius Monk

Thelonious Sphere Monk (10 octombrie 1917 – 17 februarie 1982) a fost un pianist și compozitor american de jazz cu un stil de improvizație unic.

Scanează codul QR pentru a asculta
Thelonius Monk - Underground (1968)
(Full Album)

Alți reprezentanți de marcă ai Bebop Jazz Style:

Sarah Vaughan
Fats Navarro
Mary Lou Williams
Dizzy Gillespie

**„Nu ar trebui să fii niciodată confortabil, omule.
A fi confortabil i-a încurcat pe mulți muzicieni.”**
– Miles Davis

COOL JAZZ & HARD BOP STYLE

Bebopul a început să stagneze la începutul anilor '50. Muzica s-a îndepărtat de improvizația totală și de ritmurile furioase ale bebopului. Una dintre vedetele sale, Miles Davis, a început să creeze sunete noi. El a dezvoltat un stil mai relaxat și orchestral care avea mult mai multe în comun cu muzica clasică europeană. Criticii au dat acestei muzici numele de cool, preluat din expresia to be cool, adică calm, imperturbabil, care provenea din argoul muzicienilor înșiși. Cool jazzul a fost o influență decisivă în apariția stilului Bossa Nova în Brazilia.

Și acum să ne închipuim pentru o clipă că suntem în anul de grație, 1955. Louis Armstrong e încă în plină formă, Duke Ellington și Count Basie par să cunoască încă succese majore și fac săli pline, Charlie Parker a dispărut de curând, dar urmașii săi au învățat la perfecțiune lecția maestrului, în vreme ce jazzul cool și-a construit deja un spațiu (și un public fidel) numai al său. Și cu toate acestea, în spatele acestor aparențe de liniște și pace, mulțimea celor care iubeau cu frenetism jazzul pur al originilor, dar, în egală măsură ritmurile vitale, cere tot mai insistent altceva... un nou curent în jazz, care a încorporat influențe din rhythm and blues, muzica gospel și blues, în special la saxofon și pian. Și, pentru că trebuia să poarte un nume, noului stil născut i s-a spus hard bop.

Pentru că acest stil nou apărut reprezintă forma cea mai vie și cea mai dinamică a jazzului ne apropiem în povestea noastră de jazzul modern.

Dar până atunci să-i cunoaștem pe cei care au pus în valoare cool-jazz și hard-bop.

COOL JAZZ & HARD BOP STYLE

Miles Davis

Miles Dewey Davis III (26 mai 1926 – 28 septembrie 1991) a fost un trompetist, conducător de trupă și compozitor american de jazz. Este printre cele mai influente și apreciate figuri din istoria jazzului și a muzicii secolului XX. Davis a adoptat o varietate de direcții muzicale într-o carieră de aproximativ cinci decenii care l-a ținut în fruntea multor dezvoltări stilistice majore în jazz.

Scanează codul QR pentru a asculta
Miles Davis & Gill Evans Orchestra (1959)

Dave Brubeck

David Warren Brubeck (6 decembrie 1920 – 5 decembrie 2012) a fost un pianist și compozitor american de jazz. Opera lui Brubeck este considerată un exponent de prim rang al jazzului cool. Educația și studiile sale muzicale sunt de o calitate și de un nivel rareori întâlnit la un jazzman; specialist în Bach, putea interpreta orice partitură, având însă și mari ambiții componistice.

Scanează codul QR pentru a asculta
Dave Brubeck Quartet -
Bach: Concert dublu de Bach

Alți reprezentanți de marcă ai
Cool Jazz and Hard Bop Style:

Gerry Mulligan
Stan Getz
Lee Konitz
Arthur Blakey
Clifford Brown
Horace Silver
Lee Morgan
Sonny Rollins

**„Când începi să vezi posibilitățile muzicii,
îți dorești să faci ceva cu adevărat bun pentru oameni.”**
– John Coltrane

MODAL JAZZ & FREE JAZZ STYLE

Suntem la sfârșitul anilor 50, când pe tot mapamondul artistic, în acești ani, aveau loc căutări febrile în direcția găsirii de noi soluții și de rupturi față de o concepție despre artă considerată ca fiind profund conservatoare pe fondul unor revolte rasiale și mișcările sociale.

Și așa apare acel ceva nou, o formă de eliberare a muzicii de jazz. Se naște “Modal Jazz” când tradiția jazzului clasic se rupe complet. Dar, chiar dacă legile armoniei sunetelor și ritmului își pierd semnificația inițială, rezultă o muzică surprinzător de consecventă și logică. În 1955, Miles Davis împreună cu saxofonistul John Coltrane și alți instrumentiști formează un cvintet. Împreună compun o serie de bucăți într-o tonalitate unică, cu aceleași acorduri și modalități armonice (de unde denumirea de Modal Jazz), care dau soliștilor un deosebit grad de libertate în improvizație.

Prin anul 1958, în urma experimentărilor saxofonistului Ornette Coleman și, independent de acesta, a pianistului Cecil Taylor, apare un nou stil caracterizat prin libertatea totală de improvizație, adesea fără legătură cu un material tematic prestabilit.

În ziua de 21 decembrie 1960 Ornette Coleman înregistrează LP-ul intitulat „Free Jazz”, de unde își va lua numele noul stil de jazz.

Haideți să-i cunoaștem!

MODAL & JAZZ FREE JAZZ STYLE

Charles Mingus

Charles Mingus Jr. (22 aprilie 1922 – 5 ianuarie 1979) a fost un contrabasist american de jazz, compozitor, lider de trupă, pianist și autor. Un susținător major al improvizației colective, el este considerat a fi unul dintre cei mai mari muzicieni și compozitori de jazz din istorie, cu o carieră de trei decenii și colaborări cu alți mari ai jazzului precum Duke Ellington, Charlie Parker, Max Roach și Eric Dolphy.

Scanează codul QR și ascultă
Pithecanthropus Erectus
by Charles Mingus

John Coltrane

John William Coltrane (23 septembrie 1926 – 17 iulie 1967) a fost un saxofonist, lider de trupă și compozitor american de jazz devenind o figură emblematică a jazzului în secolul al XX-lea, cu albume precum „Giant Steps”, „My Favorite Things” și „A Love Supreme”. Coltrane a fost unul dintre pionierii de frunte ai free jazzului.

Scanează codul QR și ascultă Blue Train – John Coltrane

Alți reprezentanți de marcă ai
Modal Jazz and Free Jazz Style:

Ornette Coleman
Cecil Taylor
Paul Bley
Leonard Joseph Tristano
Archie Shepp
Anthony Braxton
Sam Rivers
Jaki Byard

„Jazzul este o călătorie în care tu însoțești cu libertatea ta, libertatea celuilalt. Mai mult, jazzul implică o coexistență minunată a vechiului cu noul. Așa cum este viața omului.”

– Wynton Marsalis

JAZZ FUSION

JAZZUL ÎN ULTIMELE DECENII ALE SECOLULUI XX

Apariția „rock-and-rollului”, cu mare priză la tineret, nu a lăsat indiferenți nici pe reprezentanții jazzului. Același Miles Davis, deschis la orice inovație, inaugurează o formă hibridă intitulată „jazz-rock fusion” cu albumul său Bitches Brew, în care se folosesc și instrumente electronice. Alte curente sunt „Acid Swing”, „Free Funk”, „Worldmusic”, „No Wave”, „Punk Jazz”.

Cei mai de seamă reprezentanți ai Jazz Fusionului sunt Wynton Marsalis și Chick Corea, dar nu putem să nu vorbim și despre George Gershwin – „părintele” jazzului simfonic și apoi călătoria noastră continuă în povestea jazzului românesc.

**JAZZ
FUSION**

„Jazzul este numitorul comun definitiv al stilului muzical american.”

– Leonard Bernstein

JAZZ SIMFONIC

MUZICA JAZZ ȘI MUZICA CLASICĂ

Jazzul și muzica clasică au început ca genuri distincte cu trăsături specifice, dar de-a lungul deceniilor aceste genuri s-au intersectat. Jazzul a stimulat muzica europeană prin furnizarea de idei noi despre ritm, melodie și sunet, atrăgând fascinația europenilor față de exotic.

Noile sunete de jazz erau foarte diferite de ceea ce muzicienii clasici erau obișnuiți să audă. Acestea au inclus noi tehnici instrumentale și instrumente noi, cum ar fi saxofonul sau percuția. Muzicienii de jazz au introdus, de asemenea, un stil de muzică de cameră diferit, care a adus împreună ansamblul de suflători din lemn și alamă, pe de o parte, cu o secțiune de ritm (pian, contrabas și tobe) pe de altă parte.

Nu am putea intra în povestea întâlnirii dintre clasic și jazz fără să-l întâlnim pe George Gershwin, cel care a fost numit „părintele” jazzului simfonic.

**JAZZ
SIMFONIC**

Scanează codul QR
pentru a asculta
Timelessness -
Wynton Marsalis

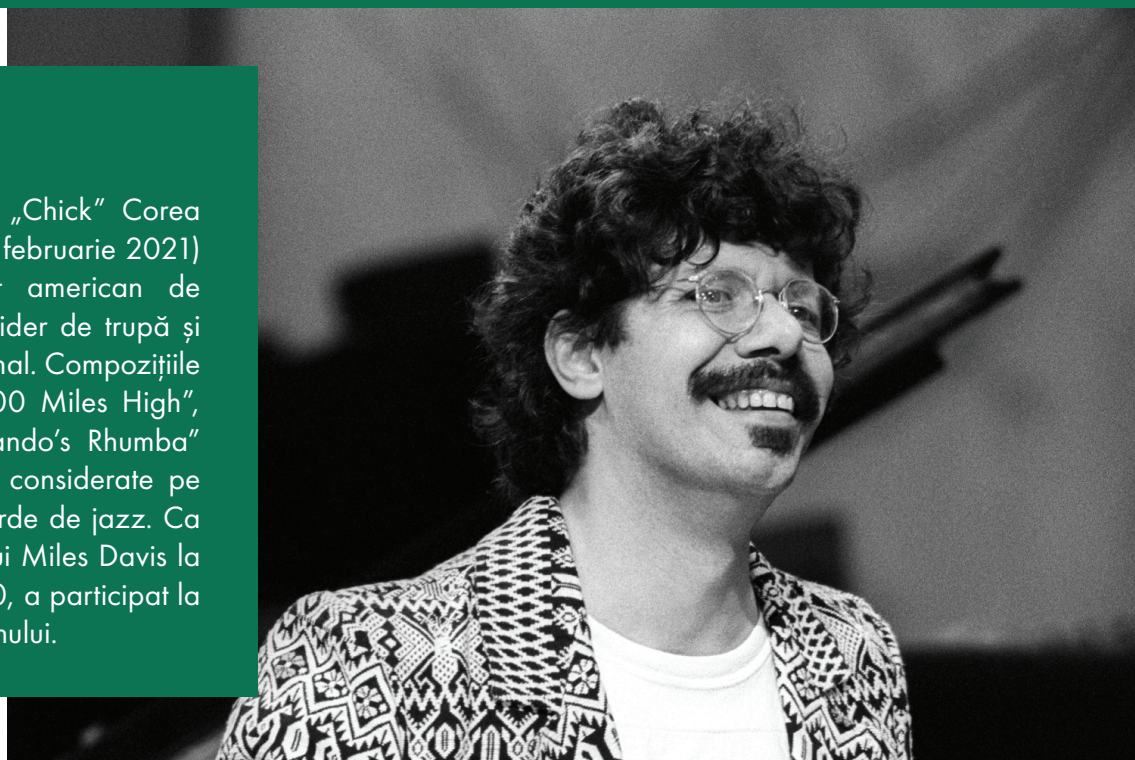

Wynton Marsalis

Wynton Marsalis - (născut pe 18 octombrie 1961) este un trompetist, compozitor și profesor de muzică american, care este în prezent director artistic al Jazz la Lincoln Center. El a fost activ în promovarea muzicii clasice și de jazz, deseori pentru publicul tânăr. Marsalis a câștigat nouă premii Grammy, iar oratoriul său Blood on the Fields a fost prima compoziție de jazz care a câștigat Premiul Pulitzer pentru muzică. Marsalis este singurul muzician care a câștigat un premiu Grammy la categoriile jazz și clasică în același an.

Chick Corea

Armando Anthony „Chick” Corea (12 iunie 1941 – 9 februarie 2021) a fost un pianist american de jazz, compozitor, lider de trupă și percuționist ocazional. Compozițiile sale „Spania”, „500 Miles High”, „La Fiesta”, „Armando’s Rhumba” și „Windows” sunt considerate pe scară largă standarde de jazz. Ca membru al trupei lui Miles Davis la sfârșitul anilor 1960, a participat la nașterea jazz-fusionului.

Alți reprezentanți de marcă ai Fusion Jazz-ului:

Albert Ayler
Lester Bowie
David Murray
Herbie Hancock

Bill Evans
Delfeayo Marsalis
Keith Jarrett
John McLaughlin

Scanează codul QR
pentru a asculta
Spain – Chick Corea

Scanează codul QR și ascultă
Rhapsody in Blue de George Gershwin.

George Gershwin

George Gershwin (26 septembrie 1898 – 11 iulie 1937) a fost un compozitor și pianist american, unul dintre cei mai importanți compozitori americani ai secolului al XX-lea și unul dintre creatorii jazzului simfonic.

Primul compozitor clasic notabil care s-a interesat serios de jazz, mai exact de ragtime, a fost **Antonín Dvořák**.

Compozitorul francez **Claude Debussy** a apelat la ragtime jazz style în trei piese pentru pian. Cel mai cunoscut rămâne Golliwog's Cake Walk (din 1908 Piano Suite Children's Corner). Mai târziu, a revenit la stil cu două preludii pentru pian: Menestrels (1910) și General Lavine-excentric (din Preludiile sale din 1913).

Erik Satie, compozitor și pianist francez, a scris muzica pentru baletul „Parade” care a avut premiera în mai 1917, costumele fiind realizate de Pablo Picasso. Finalul baletului este un dans rapid de jazz (ragtime).

Chiar și compozitorul elvețian **Arthur Honegger** a scris lucrări în care influența muzicii afro-americane este destul de evidentă. Printre exemple se numără Pacific 231, Prélude et Blues și, în special, Concertino pentru pian și orchestră.

Igor Stravinsky a scris o lucrare solo pentru pian numită Piano - RagMusic în 1919 și a inclus elementele ritmice ale ragtime-ului în piesa sa de teatru „L'Histoire du soldat”, „Ragtime for 11 Instruments” (ambele 1918).

Charles Ives, compozitor american, a folosit ragtime exuberant în „Central Park in the Dark” (1898-1907).

Béla Bartók, compozitor maghiar, a scris pentru jazzmanul Benny Goodman compoziția „Contrasts”.

Dmitri Șostakovici, compozitor rus, a scris „The Suite for Jazz Orchestra No. 2”.

Darius Milhaud, compozitor și profesor francez, a inclus în muzica sa elemente din muzica jazz.

Richard Oschanitzky, compozitor român, a compus Dublul concert pentru pian, saxofon tenor, orchestră simfonică și bigband (1971).

MUZICA JAZZ ARE O ISTORIE LA PLOIEȘTI

În anul 2019 s-au împlinit 50 de ani de jazz în România, istorie ce a început chiar la Ploiești, prin organizarea primului festival de jazz în municipiul nostru în anul 1969.

La 18 martie 1968 la Ploiești se înființează primul club de jazz din țara noastră. La inițiativa acestuia, un an mai târziu s-a organizat primul Festival Național de Jazz „Ploiesti '69”, care a reunit la început 18 formații din nouă orașe ale țării.

După „minirevoluția culturală”, celebra Consfătuire de la Mangalia, inspirată din vizita lui Nicolae Ceaușescu în China, în 1972, festivalul de la Ploiești nu a mai primit aprobarea forurilor superioare și ca atare nu a mai putut fi organizat.

În dorința de a continua o frumoasă tradiție a muzicii jazz la Ploiești, în anul 2006 Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești organizează prima ediție a Festivalului Internațional de Jazz „Ploiești Hot Jazz Summit”, ca apoi din anul 2014 acest festival să intre în portofoliul de manifestări culturale ale Filarmonicii „Paul Constantinescu” Ploiești.

Începând cu anul 2016 denumirea festivalului este „Ploiești Jazz Festival”. În jurul acestui festival internațional s-au creat în ultimii ani o serie de alte evenimente dedicate jazzului, desfășurate pe tot parcursul anului, care și-au propus să sensibilizeze comunitatea locală prin virtuțile muzicii de jazz ca instrument educațional și ca o forță pentru dialog și pentru o cooperare consolidată între oameni.

Amintim în lista de mai jos unii dintre cei mari muzicieni de jazz contemporani, unii dintre ei nominalizați sau câștigători de premii Grammy, ce au participat la Ploiești Hot Jazz Summit sau Ploiești Jazz Festival:

Jazzmeia Horn
Benito Gonzalez
Ravi Coltrane
Casey Benjamin
Jeff “Tain” Watts
Omar Sosa
Roberto Fonseca
Don Braden
Kennedy Administration
Ron Carter

PLOIESTI
JAZZ
FESTIVAL

www.jazzploiesti.ro

**„Eu nu cânt decât compozițiile mele.
Și când pornesc de la o temă standard a jazzului,
nu reproduc doar litera partiturii,
ci improvizez, creez, recreez.
Am descoperit ceva care e original.”
– Johnny Răducanu**

JAZZUL ÎN ROMÂNIA

Dacă în 1921 un american s-a îndrăgostit de folclorul nostru și i-a dedicat piesa „Roumania”, poate a fost primul pas în istoria jazzului românesc!

Dar să intrăm și în povestea noastră...

După 1945, jazzul a fost considerat în toate țările căzute sub dominația sovietică „arta decadentă a Occidentului în putrefacție”! Cuvântul „jazz” devenise aproape o blasfemie, nu mai putea fi folosit în presă, în programele muzicale de la radio, iar de emisiuni specializate nici nu putea fi vorba. Sigur, în localurile de lux din marile orașe se cânta jazz. Un jazz dansant, cu mult swing.

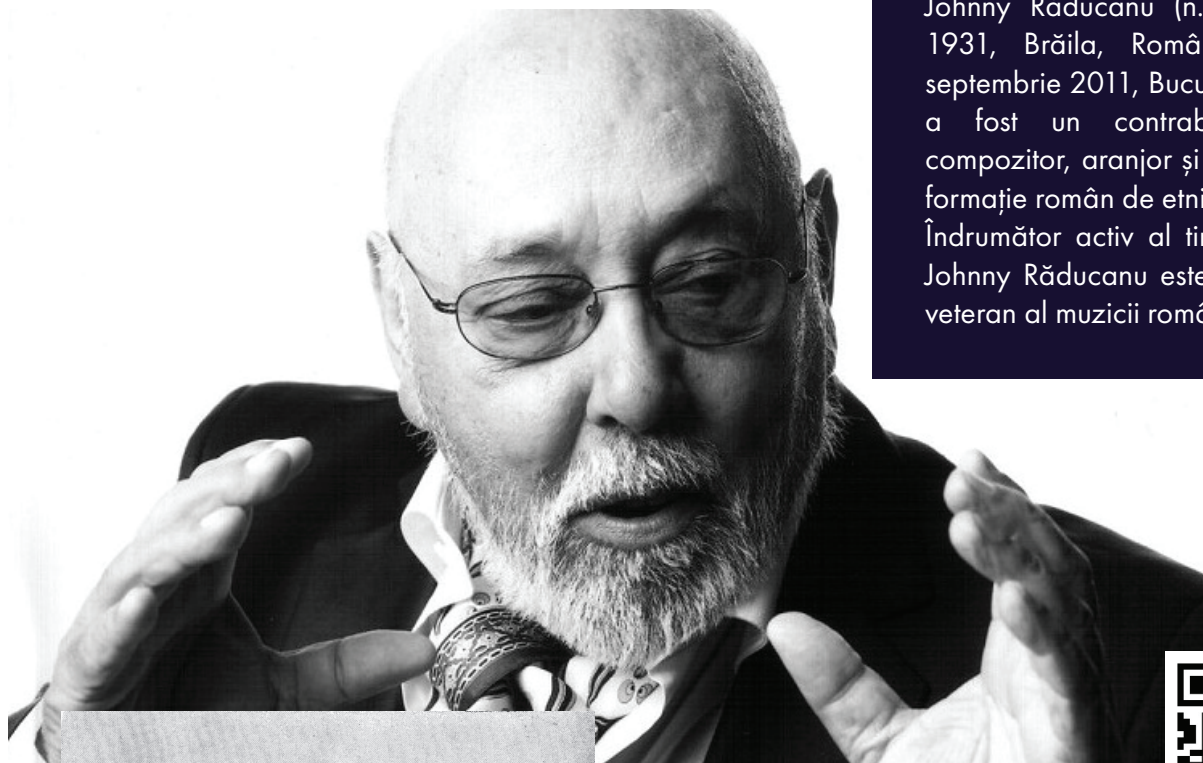
S-au realizat înregistrări la Radio, pe discuri („Electrecord”), odată cu începutul emisiunilor televizate (1957) cei mai buni instrumentiști improvizatori au intrat în platouri. Și astfel, jazzul rezista în România sub noua denumire „muzică de estradă” (impusa de ideologii Uniunii Compozitorilor cu sediul la Moscova).

Și dacă în 1956, la Varșovia, Ministerul Polonez al Culturii se număra printre organizatorii primului Festival „Jazz Jamboree” (care a avut un ecou formidabil în țara lui Chopin, dar și peste granițe), în România – vorba lui Johnny Răducanu - „se swinga pe postul național de radio”, după ce crainica anunța programul de „muzică de estradă”.

A urmat „dezghețul” cultural din 1964, s-au deschis cluburi, la Radio și Televiziune jazz-ul și-a recăpătat numele adevărat, supervedete americane (în frunte cu Louis Armstrong) au concertat la București, muzicienii români au demonstrat că nu se cânta doar jazz american în România, ci și jazz românesc.

Se organizează primul festival de jazz din România, Festivalul Național de Jazz de la Ploiești (1969-1971), Festivalul Internațional de la Sibiu (din 1974 până în zilele noastre), foarte multe concerte și recitaluri organizate (cu eforturi și umilințe greu de imaginat) de entuziaști din Cluj, Timișoara, Costinești, Brașov, Iași, Bistrița. Au fost editate și aproximativ 25 de discuri (în tot atâția ani!).

Dar să vedem cum a pornit povestea jazzului românesc!

Johnny Răducanu

Johnny Răducanu (n. 1 decembrie 1931, Brăila, România – d. 19 septembrie 2011, București, România) a fost un contrabasist, pianist, compozitor, aranșor și conducător de formație român de etnie romă. Îndrumător activ al tinerei generații, Johnny Răducanu este considerat un veteran al muzicii românești de jazz.

Scanează codul QR și ascultă
Johnny Răducanu - Octombrie song.

Aura Urziceanu

(n. 14 decembrie 1946, București, România) este o cântăreață și compozitoare de jazz din România, considerată una dintre cele mai importante voci românești ale genului; în acest sens, jazzologul și interpretul Mihai Berindei o numește o „cântăreață autentică de jazz de clasă internațională”.

Scanează codul QR și ascultă
Aura Urziceanu - Improvizație.

Alți reprezentanți de marcă
ai Jazzului românesc:

Emil Berindei
Mihai Berindei
Teodor (Teddy) Cosma
Edmond Deda

Alexandru Imre
János Kőrössi
Marius Popp
Marin Petrache Pechea

Alin Constanțiu
Richard Oschanitzky
Ștefan Berindei
Dan Mândrilă

Anca Parghel
Harry Tavitian
Garbis Dedeian
Mircea Tiberian

**UN PROIECT AL FILARMONICII PLOIEȘTI,
ÎN CADRUL PROGRAMULUI "FONDUL PRAHOVA PENTRU EDUCAȚIE"
COORDONAT DE FUNDAȚIA COMUNITARĂ PRAHOVA,
FINANȚAT DE OMV PETRÔM CU CONTRIBUȚIA
POERNER ROMÂNIA ȘI VADECO LOGISTICȘ.**

**FONDUL
PRAHOVA
PENTRU
EDUCAȚIE**

fond coordonat de:

 Fundația
Comunitară
PRAHOVA

finanțat de:

 OMV Petrom